

استاد ESTAD

ESKİ TÜRK EDEBİYATI ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

[Journal Of Old Turkish Literature Researches]

E-ISSN: 2651-3013

Cilt: 3 Sayı: 2 Ağustos 2020

ss. 618-626

Makalenin Geliş

Tarihi

02/07/2020

Makalenin

Kabul Tarihi

18/08/2020

Yayın Tarihi

30/08/2020

LEYLÂ HANIM'IN YAYIMLANMAMIŞ İKİ ŞİİRİ*

Pınar EFE**

ÖZET

Mecmualar, belli bir dönemi ve o dönemin edebiyat zevkini yansıtmaları bakımından değerli eserlerdir. Mecmuaların birçok çeşidi olmakla birlikte klasik Türk edebiyatında en yaygın olanları şiir mecmualarıdır. Bu mecmualarda müstensihinin beğenisine göre şiirler ve şairler yer almaktadır. Şiir mecmuaları klasik Türk edebiyatı çalışmalarına çeşitli açılardan katkı sağlayan önemli kaynaklardır. Son dönemde artan mecmua çalışmaları mecmualardaki metinler incelendiğinde tezkirelerde yer almayan veya adları çok duyulmamış olan şairlerin gün yüzüne çıkabildiğini, bilinen şairlerin divanlarında çeşitli sebeplerden dolayı yer almayan şiirlerin tespitinin yapılabildiğini göstermektedir. Çalışmamızın hareket noktası olan mecmua İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Bölümü T3560 numarada kayıtlı şiir mecmuasıdır. Müstensihini ve istinsah tarihi belli olmayan mecmuanın yazılış tarihi de kesin olarak bilinmemektedir. Mecmua 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar geniş bir aralıkta pek çok şairin şiirine yer vermiştir. Bu mecmua için müstensihinin geniş bir yüzyıl aralığında yer almış şairleri ve bu şairlerin şiirlerini kendi beğenisine göre derlediğini söylemek mümkündür. Çalışmada yukarıda kısaca tanıtılan mecmudan hareketle Leylâ Hanım'ın (ö.1848) divanında yer almayan iki şiiri ortaya konulacaktır. Giriş bölümünde adı geçen mecmuanın tanıtımı yapılacak, ardından Leylâ Hanım'ın

* Bu makale, tarafımızca çalışılan "İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 Numarada Kayıtlı Mecmua'atü'l-Eş'âr(1-139) (İnceleme-(MESTAP)-Karşılaştırmalı Metin)" başlıklı tezden hareketle oluşturulmuştur.

** Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı A.B.D. pinar.efe1@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-4329-7129

Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi [ESTAD]

Cilt: 3 Sayı: 2 Ağustos 2020 ss. 618-626

biyografisine değinilecektir. Daha sonra Leylâ Hanım'ın mecmuada bulunan şiirleri ile divanındaki şiirleri mukayese edilecek ve şairin şiirleri hakkında değerlendirme yapılacaktır. Son olarak çalışmamızın konusu olan ve Leylâ Hanım'ın divanında yer almayan bu şiirlerin çeviri yazılı metinleri verilecektir. Böylelikle Leylâ Hanım'ın şiirleri üzerinde yeni şiirlerle birlikte daha geniş bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Klasik Türk edebiyatı, mecmua, Leylâ Hanım, şiir, şair

LEYLÂ HANIM'S UNPUBLISHED TWO POEMS

ABSTRACT

Magazines are valuable works in terms of reflecting a certain period and the taste of literature of that period it. Although there are many types of magazines, the most common ones in classical Turkish literature are poetry magazines. In these magazines, poems and poets take place according to the appreciation of the author. Poetry magazines are important sources that contribute to the studies of classical Turkish literature from various perspectives. Recently, increasing number of magazine studies showed that when the texts in the magazines are examined, poets who are not included in the tezkires or whose names are not heard much can come to light. Sometimes, poems which are not included in the divan of known poets for various reasons can also be determined with magazine studies. Magazine, which is the starting point of our study, is a poem magazine registered in Istanbul University Rare Works Department T3560. Copyist and copying date of the magazine is not clear also the date of writing of the mecmua is not known for certain. Magazine has included the poems of many poets in a wide range from the 13th century to the 19th century. For this magazine, it is possible to say that copyist compiled the poems of poets who had been in a wide range of centuries and those poets according to his own liking. In the study, two poems of Leylâ Hanım (d.1848), which are not mentioned in the magazine above, will be revealed. In the introduction part, the magazine will be introduced and then the biography of Leylâ Hanım will be discussed. Then, Leylâ Hanım's poems in her magazine and her poems in her divan will be compared and the poet's poems will be evaluated. Finally, the translation texts of these poems which are the subject of our study and which are not in the divan of Leylâ Hanım will be given. Thus, a broader evaluation will be made on the poems of Leylâ Hanım with new poems.

Keywords: Classical Turkish literature, journal, Leylâ Hanım, poem, poet

GİRİŞ

Şiir mecmualarının klasik Türk edebiyatı çalışmalarına pek çok katkısı vardır. Dönemin edebiyat zevkini yansıtmaması, bilinmeyen şairleri gün yüzüne çıkarması, bilinen şairlerin divanlarına girememiş şiirlerini bulundurması,

tenkitli metin neşrine yardımları bu katkılarından sadece birkaçıdır. “Klasik edebiyat alanında günümüze kadar yapılan metin çalışmaları, daha çok divan-mesnevi tarzı eserlerin neşredilmesine yönelik çalışmalar olmuştur. Bu tip neşirlerin beraberinde mecmuaların incelenmesine yönelik çalışmaların da yapılması, klasik metinlerin daha sıhhatli bir şekilde neşredilmesini ve hatta bazı sorunlu kısımların kolayca çözümlenmesini beraberinde getirecektir.” (Yılmaz 2008: 280). Giderek artan mecmua çalışmaları ve Mecmuaların Sistemantik Tasnifi Projesi (MESTAP)¹ ile de mecmuaların edebiyat çalışmaları için kıymeti daha da ortaya çıkmıştır. “Son yıllarda şiir mecmualarıyla ilgili çalışmaların hem yurt içinde hem de yurt dışında nicel ve nitel olarak hızla artması, bu eserlerin genel olarak içinde topladığı alanlar (tıp, tarih, musiki vb.), özel olarak ise klasik edebiyat açısından öneminin anlaşılmasına başladığını göstermektedir.” (Coşkun vd. 2016: 5).

Yukarıda değindiğimiz ve bilindiği gibi şiir mecmuaları, tanınmayan şairlerin ortaya çıkarılmasına ve tanınan şairlerin divanlarında yer almayan şiirlerinin tespit edilmesine katkı sağlamaktadır. Şiir mecmuaları bu bakımdan klasik Türk edebiyatı çalışmaları için oldukça önemlidir. “Mecmualar isimleri ve şiirleri unutulmuş, kimi nedenlerle edebiyat tarihindeki yerini alamamış şairler için de birinci dereceden kaynaktır. Mecmuaların önemli işlevlerinden birisi de gerek nüsha eksikliğinden ve gerekse başka nedenlerle divan metnine girememiş şiirleri içermesidir.” (Aydemir 2007: 135). Şiir mecmualarının bu özelliği ile şairlerin gün yüzüne çıkmamış şiirlerini ortaya koyan pek çok çalışma vardır.²

¹ Proje hakkında detaylı bilgi için bk. <https://mestap.com/mestap/>

² Ahmet İçli, “Fasih’in Yayınlanmamış Türkçe Şiirleri Gazeller”, *Ardahan Üniversitesi İnsani Bilimler ve Edebiyat Fakültesi Dergisi*, S.1, 2015 s.49-71; Beyhan Kesik, “Bazı Şiir Mecmualarından Hareketle Basılı Divanlarda Bulunmayan Bâki Mahlaşlı Şiirler”, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.9, Haziran 2012, s. 115-122; Beyhan Kesik, “Bazı Şiir Mecmualarından Hareketle Basılı Divanlarda Bulunmayan Bâki Mahlaşlı Şiirler-II”, *Turkish Studies*, Volume 8/13, Fall 2013, Ankara, s. 337-350; Beyhan Kesik, “Bir Yazmadan Hareketle Bâki’nin Yayınlanmamış Şiirleri”, *Turkish Studies*, Volume 7/1, Winter 2012, s.1489-1500; Beyhan Kesik, Zehra Pehlivan, Emre Şengül, “Bir Şiir Mecmuasından Hareketle Muhibbi’nin Yayınlanmamış Şiirleri”, *International Journal of Language Academy*, Volume 3/1, Spring 2015, s.361-373; Erdoğan Taştan, “Şeyh Gâlib ve Yayınlanmamış Şiirleri”, *Turkish Studies*, Volume 7/4, Fall 2012, s.2825-2855; Gülşah Gaye Fidan-Öztürk, “Konya Mevlana Müzesi 2095 Numarada Kayıtlı Mevlevilikle İlgili Bir Mecmuadan Hareketle Bâki’nin Yayınlanmamış Bir Şiiri”, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, S.2, 2010, s.95-108; Gökçehan Aysel Yılmaz, “Bir Şiir Mecmuasından Hareketle Haşmet ve Bâki’ye Nispet Edilen Şiirler”, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, S. 6.3, 2017, s. 1478-1489; Hakan Taş, “Bâki’nin Divanda Bulunmayan Bir Gazeli ve Feyzi’nin Naziresi”, *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, S.1, Kış İstanbul, 2010, s.181-192; Kadir Güler, “Kütahyalı Firâki ve Bilinmeyen

Biz de bu öneme binaen Leylâ Hanım'ın divanında yer almadığını fark ettiğimiz iki şiirine bu makalede yer vereceğiz.

İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 Numarada Kayıtlı Şiir Mecmuasının Özellikleri

Mecmuanın müstensihî ve istinsah tarihi bilinmemektedir. Mecmua 258 sayfadır ve nesih hattıyla yazılmıştır. Mecmuanın her sayfası müstensih tarafından numaralandırılmıştır. Bu sebeple çalışmada geleneksel “varak” kullanımı yerine “sayfa” kullanımı tercih edilmiştir. Müstensih, şiirleri sayfayı iki sütuna bölerek yazmıştır. Şiir başlıkları kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Başlıklarda genellikle şiirin türü ya da şekli ile birlikte şairin adı anılmıştır. Müstensih zaman zaman şiirlerin şekillerini yanlış vermiştir. Mecmuada 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar geniş bir aralıkta pek çok şaire ait şiir bulunmaktadır. Bu bakımdan mecmuanın belirli bir dönemin yansıması olduğunu söylemek zordur. Hem klasik Türk edebiyatı hem Tekke-Tasavvuf edebiyatı şairlerine ait şiirlere mecmuada rastlanmaktadır. Daha çok dini tasavvufî şiirlere yer verilmiştir. Örneğin mecmuanın girişinde pek çok naat vardır. Farsça bir gazel, iki beyit ve Arapça-Farsça-Türkçe mülemma bir gazel hariç mecmuadaki şiirler Türkçedir. Klasik Türk edebiyatı şiirlerinde kullanılan dil düşünüldüğünde çalışmamıza konu olan şiir mecmuasında yer alan şiirlerin dilinin oldukça sade olduğunu söylemek mümkündür.

Leylâ Hanım (d.? - ö. 1848)

Şiirleri”, *Turkish Studies*, Volume 5/1, Winter 2010, s.1037-1066; Kadri Hüsnü Yılmaz, “Koca Râgıb Paşa'nın Bir Mecmuada Yer Alan Bilinmeyen Şiirleri”, *SUTAD*, S.43, Bahar 2018, s.187-196; M. Fatih Köksal, “Bâki'nin Bilinmeyen Veda Gazeli ve Divânında Bulunmayan Bazı Şiirleri”, *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, S. 10, İstanbul 2013, s. 319-330; M. Fatih Köksal, “Seyyid Nesimi'nin Yayınlanmamış Şiirleri”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, S.50, 2009, s.77-135; Mehmet Büküm, “Nâbi'nin Bilinmeyen Dört Şiiri”, *Hikmet Akademik Edebiyat Dergisi*, S.1, Güz 2015, s.1-9; Mesut Bayram Düzenli, “Nevî-zâde Atâyî'nin Bilinmeyen Şiirleri”, *ZfWT*, Volume 8, 2016, s.345-356; Musa Tırfarlıoğlu, “Enverî'nin Divanında Bulunmayan Gazelleri”, *Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 2016, S.8, s. 145-162; Musa Tırfarlıoğlu, Zuhâl Temur, “Bursalı Rahmî'nin Divânında Bulunmayan Bazı Gazelleri”, *Journal of Turkish Language of Literature*, Volume 4, Issue 4, Autumn 2018, s.1071-1096; Saniye Eraslan, “Bursalı Rahmî'nin Yayınlanmamış Şiirleri”, *Journal of Turkish Language of Literature*, Volume 3, Issue 2, Spring 2017, s.86-103; Savaşkan Cem Bahadır, “Bâki'nin Pervâne Bey Mecmua'sında Yer Alan Yayınlanmamış Gazelleri”, *Turkish Studies*, Volume 8/1, Winter 2013, s. 187-213; Savaşkan Cem Bahadır, “Hayâlî Bey'in Bilinmeyen Gazelleri”, *Turkish Studies*, Volume 7/4, Fall 2012, Ankara, s.921-946.

Leylâ Hanım'ın doğum tarihi bilinmemektedir. İstanbul'da doğmuş olup babası Kazasker Moralızade Hamid Efendi, annesi Hatice Hanım'dır. Hayatı hakkında pek çok bilgi kendi eserlerinden elde edilmektedir. Kendisinin şiirlerinde de değindiği gibi dayısı Keçecizâde İzzet Molla'dır. "Divanında kendisine şiirde yol göstermiş olan İzzet Molla'yı üstadı ve hocası olarak gösteren ifadelerin yer aldığı görülür." (Ünver 2003: 157). Kaynaklarda Leylâ Hanım'ın genç yaşta evlendiği ve kısa sürede ayrıldığı bilgisi yer almaktadır.

Leylâ Hanım eğitim düzeyi yüksek bir ailede yetişmiştir. "Anne ve baba tarafından aydın, okuyan yazan, edebiyata aşına bir aile ortamı içinde yetiştiğini hayat hikâyesinden ve şiirlerinden anladığımız Leylâ Hanım özellikle bu çevrede kendisi için gerekli bilgileri edinmiş, belki özel hocalardan ders almış ve şartlar elverdiği ölçüde ilim ve edebiyat sohbetlerinde de bulunmuştur." www.turkedebiyatiisimlersozlugu.com [Erişim: 06.11.2019]

Leylâ Hanım Mevleviliğe intisap etmiştir. Şairin sarayla samimi ilişkilere sahip olduğu bilinmektedir. 1848 yılında vefat etmiş ve Galata Mevlevihanesi haziresine defnedilmiştir.

Leylâ Hanım'ın şiirleri sade ve anlaşılır bir üsluba sahiptir. Dili yalındır. Klasik Türk şiiri geleneği çerçevesinden bakılacak olursa onun bu şiire yenilik getirdiği söylenemez. "Leylâ Hanım Dîvan edebiyatının geneli değerlendirildiğinde bu edebiyata fazla bir yenilik getirmeyen vasat bir şair olarak görülebilir. Ancak onun önemi bir kadın şair olmasından ileri gelmektedir." (Arslan 2003: 38). Klasik şiirimiz için büyük yenilikler yapmasa da Leylâ Hanım, edebi yönüne ve şairliğinin meşhurluğuna bakılarak klasik Türk şiirinin az sayıdaki kadın şairleri arasında kıymetli bir yer almaktadır. Leylâ Hanım'ın bilinen tek eseri divanıdır.

Şiirlerin Mukayesesi

Bu bölümde Leylâ Hanım'ın İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 numarada kayıtlı mecmuada yer alan şiirleri ile divanındaki şiirlerinin mukayesesi yapılmaya çalışılacaktır.

Çalışmamıza konu olan mecmua müstensihinin Leylâ Hanım'ın şiirlerini beğendiği söylenebilir. Zira mecmuada şairin 30 şiirine yer vermiştir. Bu şiirler gazel, terciibent, terkihibent, tahmis gibi farklı nazım şekillerindedir.

Şairin divanı incelendiğinde şiirlerinde hem tasavvufi hem rindane neşve dikkati çekmektedir. Divandaki "ne dirlerse disünler" redifli gazelde rindane hava açıkça sezilmektedir:

Kıl meclisi âmâde ne dirlerde disünler

İç dilber ile bâde ne dirlerse disünler (Leylâ Hanım Divanı: 254)

Leylâ Hanım'ın divanında tasavvufi havanın hissedildiği pek çok şiir vardır. Aşağıda bir beyti verilen gazelde de mesele açıkça görülmektedir:

Her ne derdin varsa Leylâ dergeh-i Monlâ'ya gel

Haste-i 'aşka bulunmaz ney gibi ehl-i nefes (Leylâ Hanım Divanı: 259)

Leylâ Hanım'ın divanında “yâ Resûlallâh” redifli beş gazel vardır ve çalışmamıza konu olan mecmuada bu şiirlerin tamamına yer verilmiştir.³ Bununla beraber divanda yer almayan “yâ Resûlallâh” redifli bir gazel bu mecmuada bulunmaktadır.⁴ Şairin şiiri beğenmemesi, belki aynı rediften çok sayıda şiir olduğu için birini eleyerek divanına dâhil etmemesi gibi pek çok sebeple divanında bulunmayan bu şiir, bir mecmuada karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca Leylâ Hanım'ın divanındaki diğer beş gazelinin başlığı naat olduğu gibi mecmuada yer alan fakat divanda bulunmayan diğer gazel de naat başlığını taşımaktadır. “Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hayatını anlatmak, onun fiziki ve ahlaki özelliklerini övmek, ona olan sevgiyi dile getirmek maksadıyla kaleme alınan manzumelere denir.” (Coşkun vd. 2018: 205) şeklinde tarif edilen naat türüne uygun özellikler gösteren şiir baştan sona Hz. Muhammed'in güzelliklerini övmektedir. Bu dem Mecnûn idüp sevdâ-yı zülfün verd-i ruhsârın / Müselsel 'aşk ile dîvâna geldim yâ Resûlallâh” beytinde olduğu gibi gazel boyunca Hz. Muhammed'in bilhassa fiziki özellikleri övülmüş, ona duyulan sevgi ortaya konularak şefaati dilenmiştir.

Mecmuada bulunup divanda bulunmayan diğer bir şiir ise “Hudâyâ” redifli bir gazeldir. Gazel “Edebi tür olarak münacat, Allah Teala'ya yalvarmak, yakarmak, niyaz ve dua etmek gayesiyle kaleme alınan manzum veya mensur eserlere verilen addır.” (Coşkun vd. 2018: 202) şeklinde tarif edilen münacat türüne uygun özellikler gösterir. “Rahm eyle dil-i haste-i nâ-çâra Hudâyâ / Zahm-ı dilime senden olur çâre Hudâyâ” beytiyle başlayan şiir boyunca şair, Allah'a seslenerek dua etmiş ve ondan bağışlanmayı dilemiştir. Bu gazel de Leylâ Hanım divanında yer alan diğer şiirlerle aynı şekil ve içerik özelliklerini taşımaktadır ve Leylâ Hanım'ın tasavvufi yönünün ağır bastığı şiirlerden biridir.

Çalışmamıza konu olan bu iki şiire ve mecmuanın tamamında yer alan diğer Leylâ Hanım şiirlerine bakıldığında müstensihin Leylâ Hanım'ın hem tasavvufi

³ Bu şiirler yazmanın 23-25. sayfalarında yer almaktadır.

⁴ Bu şiir yazmanın 23. sayfasında yer almaktadır.

neşveli hem rindane şiirlerini beğendiğini ve mecmuasına eklediğini görmekteyiz.

Leylâ Hanım'ın söz konusu mecmuaya giren ve gerek divanında bulunan gerekse bulunmayan şiirlerine bakıldığında divana girmeyen ve çalışmamıza konu olan bu şiirlerin Leylâ Hanım'a ait olduğu kuvvetle muhtemeldir. Elbette bu kesin böyledir demek zordur. M. Fatih Köksal'ın (2013: 326), makalesinde de değindiği gibi bu tür çalışmalarda böyle şüpheler olması oldukça normaldir ve bu şüpheler için sorulan sorulara verilecek cevapların bütünüyle tatmin edici olması oldukça güçtür. Makalemize konu olan bu iki şiire bakıldığında şiirlerin vezin, kafiye, dil ve konu itibarıyla Leylâ Hanım'ın divanında yer alan diğer şiirlerine benzerliği görülmektedir.

Şiirler

1⁵

Diger Na't-ı Şerif-i Leylâ

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

1. Ezelden şevkine ben yana geldim yâ Resûlallâh
Cemâliñ şevkine pervâne geldim yâ Resûlallâh
2. Yine bî-hüş olup la'liñ firâkıyla harâb oldum
Çerâğ eyle beni dîvâna geldim yâ Resûlallâh
3. Bu dem Mecnûñ idüp sevdâ-yı zülfün verd-i ruhsârîñ
Müselsel 'aşk ile dîvâna geldim yâ Resûlallâh
4. Kerem-kârâ şefâ'at kıl kapundan eyleme maṭrûd
Seniñ gibi ulu sultâna geldim yâ Resûlallâh
5. Kuluñ Leylânîñ 'işyânı cihânı tıtdı 'afv eyle
Hużûr-ı ravza-i ihsâna geldim yâ Resûlallâh

⁵ Mecmuanın 50. şiiridir. Yazmanın 23. sayfasında yer almaktadır.

2⁶**Münâcât-ı Leylâ**

Mef'ülü Mefâ'ilü Mefâ'ilü Fe'ülün

1. Raḥm eyle dil-i ḥaste-i nâ-çāra Ḥudāyā
Zaḥm-ı dilime senden olur çāre Ḥudāyā
2. Bir mücrim ü 'āşī ḳulunum rūy-siyāhım
'Afvuñla nazār it bu günehkāra Ḥudāyā
3. Baḳma yüzümüñ ḳarasına rüz-ı ḥaşirde
Bağışla beni Aḥmed-i Muḥtāra Ḥudāyā
4. Ol günde biraḳma kerem it ḥā'ib-i ḥāsir
'İşyānım ile eyleme āvāre Ḥudāyā
5. Nefsim hevesiyle beni sen der-be-der itme
'Aşḳından eşer vir bu dil-i zāra Ḥudāyā
6. Al benligimi ḳayd-ı sivādan beni ḳurtar
Tā vāşıl olam ru'yet-i didāra Ḥudāyā
7. **Leylâ** ḳulumı āteş-i 'aşḳıñla ḥazān it
Dūzeḥde ḳoyup yaḳma anı nāra Ḥudāyā

SONUÇ

Mecmualar klasik edebiyat çalışmalarına katkı sağlayan önemli kaynaklardır. Şairlerin çeşitli sebeplerle divanlarına dahil etmedikleri şiirleri mecmualarda tespit edilebilmektedir. İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler T3560 numarada

⁶ Mecmuanın 55. şiiridir. Yazmanın 25. sayfasında yer almaktadır.

kayıtlı şiir mecmuasında Leylâ Hanım'ın divanına girmeyen iki şiirini tespit edip araştırmacıların dikkatine sunduk. Leylâ Hanım'ın mecmuada yer alan şiirleri ile divanındaki şiirlerinin mukayesesini yaparak bu şiirlerin ona ait olduğu konusunu aydınlatmaya çalıştık ve Leylâ Hanım'ın şiirlerine daha geniş bir bakış açısı sunmayı hedefledik.

KAYNAKÇA

ARSLAN, Mehmet (2003). *Leylâ Hanım Divanı*. İstanbul: Kitabevi.

ARSLAN, Mehmet (2014). "Leylâ Hanım",

<http://www.turkedebiyatilisimlersozlugu.com/index.php?sayfa=detay&detay=2190> (Erişim Tarihi: 06.11.2019)

AYDEMİR, Yaşar (2007). "Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler", *Turkish Studies*, Cilt: 2, Sayı: 3, s.s. 122-137.

COŞKUN, Vildan vd. (2016). *Dem ile Semâ Arasında Galata Mevlevîhânesi Koleksiyonu'ndaki Şiir Mecmualarının Sistematik Tasnifi*. Sakarya: Sakarya Yayıncılık.

COŞKUN, Vildan vd. (2018). *Klasik Türk Edebiyatı Temel Bilgiler*, İstanbul: Kesit Yayınları.

KÖKSAL, M. Fatih (2013). "Bâki'nin Bilinmeyen Vedâ Gazeli ve Divânında Bulunmayan Bazı Şiirleri", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 10, s.s. 319-330.

ÜNVER, İsmail (2003). "Leylâ Hanım", *İslam Ansiklopedisi*, C. 27, s.s. 157.

YILMAZ, Ozan (2008). "Metin Te'sisinde Şiir Mecmualarının Katkısına Bir Örnek: Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu 5214 Numaralı Mecmua ve Muhtevası", *Divan Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, Sayı: 1, s.s. 255-280.